

Nr 538.

Av herr **Hagberg** i Luleå, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 264, med förslag till förordning om accis å margarin, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 264 föreslås att Kungl. Maj:t bemyndigas, därest detta visar sig nödvändigt, fastställa dels accis å margarin och dels i anslutning till denna accis en kompletterande höjning av tullen på margarin. Syftet därmed uppges vara att understödja den svenska animalieproduktionen, som, på grund av överproduktionen, drabbats av ett ruinerande prisfall. Man åsyftar såväl ett stärkande av smörets konkurrenskraft gentemot margarinet som finansiering av en smördumping i stor stil på den internationella marknaden.

För att på den inhemska marknaden kunna pressa upp smörpriset med 45 öre per kg. skall margarinpriset trissas i höjden med upp till femtio öre per kg. Med fjolårets konsumtion skulle det betyda en fördyring av smöret med över 4 kronor per individ och år och en motsvarande fördyring av margarinet med samma belopp. Det innebär med andra ord att en extra-beskattnings av konsumenterna å i runt tal femtio miljoner kronor per år blir det faktiska resultatet av regeringspropositionen. Varje svensk genomsnittsfamilj — 4 personer — konsumerar för närvarande i genomsnitt 32.2 kg. margarin per år. Då emellertid de fattigaste i samhället — arbetare och småbönder — äro de egentliga margarinkonsumenterna betyder det att dessa i verkligheten konsumerar långt mer än vad som framgår av genomsnittssiffrorna. Bara margarinfördyringen kan för dessa betyda — under förutsättning att margarinaccisen uppgår till 50 öre per kg. — en extra beskattning av 25 kronor per år och familj. Detta snygga utplundringsprogram framlägges samtidigt som de breda massornas konsumtionskraft undergått en väsentlig försvagning på grund av den ekonomiska krisen.

Det är ganska uppenbart att man inte kan stimulera en ökad smörförbrukning bland de breda konsumentlagren genom denna åtgärd. Smörets konkurrenskraft gentemot margarinet kan självfallet inte stärkas så länge prisskillnaden upprätthålles, vilket ju är meningen. När arbetare och småbönder använder sig av margarin i stället för smör är det nämligen inte därför att de finner margarinet bättre i något avseende, tvärtom, utan därför att margarinet varit det fettämne som på grund av priset stått dessa till förfogande. Uttagandet av margarinaccisen kan sålunda inte öka smörförbrukningen; åtgärderna kommer sannolikt att ytterligare minska såväl smör- som margarinkonsumtionen. Genom att fördyra dessa fettämnen riktar man ett ytterligare hot mot de arbetande massornas levnadsstandard och mot folkhälsan.

I departementschefens yttrande till propositionen erkännes att smörprisets höjning kommer att leda till en minskning av den inhemska smörkonsum-

tionen och att följaktligen ett ännu större smöröverskott måste pressas ut på den internationella marknaden. Redan har konkurrensen på världsmarknaden pressat ner smöret under dess tillverkningsvärde och framtingat ett formligt dumpingkrig. Med sikte därpå och för att kunna upprätthålla den nuvarande väldiga animalieproduktionen beslöt fjolårets riksdag uppta en speciell mjölkavgift. Denna inkomst skulle bland annat användas till exportpremier åt smörexportörerna, d. v. s. för att underlätta dessas deltagande i dumpingkriget på den internationella marknaden. De nu föreslagna åtgärderna innebär ett utbyggande av föregående års riksdags åtgärder. De innebär skärpt beskattning på de fattigaste i samhället för fortsättandet av en konkurrenskamp, som ovillkorligen kommer att leda till ett ytterligare nedpressande av priserna på animalieproduktionen i hela världen. Detta perspektiv tar man ingen hänsyn till. Cyniskt trissas priserna i höjden på bekostnad av de svenska konsumenterna med enda resultatet att man på det sättet skall kunna leverera till andra länders konsumenter så mycket billigare.

Det är karakteristiskt att samtidigt som regeringen på det sättet inriktar sig för ett ytterligare dumpingkrig kräver den fullmakt för att ytterligare avspärra den inhemska marknaden. För att kunna dumpa med framgång måste man förhindra dumping i Sverige. Denna protektionistiska linje drabbar med hela sin tyngd de breda konsumentlagren i detta land. De skärper samtidigt motsättningarna mellan staterna och fördjupar den ekonomiska krisen.

Då alltså de av regeringen föreslagna åtgärderna utan att hjälpa den stora massan av de svenska jordbrukarna lägger ökade bördor på dem, arbetarklassen och övriga löntagare, då de leder till en fördjupning av krisen och en skärpning av konkurrensen om marknaderna som endast kan gagna storbönder, godsägare och med dem jämställda föreslår jag,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 264.
Stockholm den 12 juni 1933.

Hilding Hagberg.